

BESZÁMOLÓ

**a Pannonhalmi
Főapátsági Könyvtár
működéséről
(2019)**

**TERVEK
(2020)**

Adataink:

Név: Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár

Cím és postacím: 9090 Pannonhalma, Vár 1.

Telefon: +36 96 570 142

E-mail: fokonyvar@osb.hu

Honlap: <https://konyvtar.osb.hu/>

Nyitva tartás:

hétfőtől csütörtökig 8-15.30-ig

pénteken 8-13.30-ig

szombaton zárva

Március 21-én (Szent Benedek ünnepe) és november 11-én (Szent Márton ünnepe) zárva tartunk. A nagyobb egyházi (karácsony, húsvét) és rendi ünnepek környéki nyitva tartásról a honlapról tájékozódhatunk. Nyitva tartásunkban követjük az állami munkarendet - munkaszüneti napok, áthelyezett pihenőnapok stb.

1. Személyi kérdések:

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatója 2018. június 12-től **Ásványi Ilona**. 2019-ben két főállású munkatárs dolgozott még a könyvtárban: **Samodai Éva** és **Nagy Balázs**.

Vállalkozási szerződéssel foglalkoztattuk 2019. május 1 – 2019. augusztus 31. között **Németh Katalint** (KATATÁR Könyvtári és Ügyviteli Adatfeldolgozó Kft.), aki feldolgozó munkát – katalogizálást végzett. Nyári diákmunkaként a Pannonhalmi Bencés Gimnázium 8 diákja segített a katalogizálásban, iskolai közösségi szolgálat (50 óra) keretében dolgozott további 1 nem pannonhalmi diák, aki a Benedictina Gyűjtemény fizikai rendezésében segített.

2. Gyűjtemény:

A könyvtár **állományának nagyságáról** becsült adataink vannak. Kb. 300.000 könyv és cca. 100.000 kötet bekötött folyóirat alkotja a gyűjteményt, melynek $\frac{3}{4}$ része muzeális dokumentum.

Különgyűjteményeink: *Modern Teológiai Könyvtár (MTK), R. Várkonyi Ágnes Könyvtár, Benedictina, Jesuitica, Hungarica, Musicotheca*

A könyvtár gyűjtőköre: A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár egyházi-szerzetesi könyvtár, más megfogalmazásban teológiai szakkönyvtár, ennek megfelelően gyűjtőköre: teológia és segédtudományai, szerzetesség – bencés szerzetesség, társadalom- és természettudományok, valamint szépirodalom szelektálva, minden bencés vonatkozású anyag.

E szigorú gyűjtőkör mentén **2019-ben 2803 db új könyvvel gyarapodott** a modern könyvállomány, ebből 170 kötetet szereztünk be vásárlás útján, a többit

pályázati támogatásként (Márai-program), ajándékként-adományként kaptuk vagy bencés hagyatékából került hozzánk. **66 féle folyóiratot** és napilapot járattunk, ennyi lapra fizetünk elő. (A tavaly jelentett 175 címhez képest ez nagyon alacsony szám, ám adattisztítás miatt 2019-től csak azokat a folyóiratokat jelentjük, amire előfizetünk, amit ajándékba kapunk – és éppen ezért rapszodikus, hogy megkapjuk-e – nem. A folyóiratok száma csökkenésének további oka, hogy vannak lapok, amelyek megszűntek, vannak, amelyeket fenntartói döntés alapján nem járattunk tovább, van, aminek előfizetését átvette a gimnáziumi könyvtár – Pannonhalmi Bencés Gimnázium)

3. A gyűjtemény gondozása, feldolgozása – a törzsállományon túl, küldöngygyűjtemények:

A. Musicotheca

2014-ben részben a könyvtár irányítása alá került a Musicotheca gyűjtemény. 2016 és 2018 között belső erőforrásból Samodai Éva könyvtáros munkatársunk koordinálásával és egy idős bencés bevonásával megtörtént a Musicotheca muzeális, kéziratos kottáinak számbavétele. Az **Excel táblázatban rendelkezésre álló adathalmazt 2019-ben konvertáltattuk a Corvina programba**. Még ebben az évben elkezdtük az így keletkezett **adatbázis ellenőrzését**, véglegesítését Sasváryné Szepesi Zsuzsa zenei könyvtáros szakember segítségével, ezt a munkát 2020-ban is szeretnénk folytatni. A **gyűjtemény muzeális része fizikailag is új helyre** került 2019-ben: egy erre a célra 2018-ban átalakított új kutatószobába és a reprográfiai szobába.

B. MTK (Modern Teológiai Könyvtár)

2019-ben egy novícius testvér segítségével **folytatódott** az MTK hagyatékából történt **gyarapodása feldolgozása** helyben, a klauzúrában elhelyezett gyűjteményben. (Az újonnan vásárolt irodalom katalogizálását könyvtáros végzi.) Az MTK-ból a kölcsönzés korlátozott; inkább „belső kölcsönzéseként” az atyák és testvérek számára lehetséges.

(2014 nyarán könyvtár szakos hallgatókkal és régi bencés diákokkal kezdtük el az egykori főiskolai könyvtár – ma Modern Teológiai Könyvtár (MTK) átszervezését és számítógépes feldolgozását. Ez év végén új polcokkal is bővítettük a gyűjteményt. 2015-ben hallgatókkal folytattuk és elvégeztük a további fizikai rendezést és a feldolgozást. Elkészítettük továbbá a polcok feliratait, hogy a témakörök elhelyezése átlátható legyen, és magukra a könyvekre is ráragasztottuk a jelzetet, hogy a polcokon könnyebb legyen a keresés. 2016-tól a modern teológiai és segédtudományai témakörben vásárolt könyvek katalogizálása a könyvtárban, fizikai elhelyezése az MTK gyűjteményben történik, a hagyatékokból származó könyvek katalogizálását és a folyamatosan gyarapodó gyűjtemény rendezését egy novícius vállalta és végezte az elmúlt három évben. 2018-ban az MTK állományát fizikailag is átrendeztük, lazítottuk, észszerűsítettük.)

C. R. Várkonyi Ágnes Könyvtár

2019-ben **befejeződött a gyűjtemény katalogizálása** és elkezdődött a leírások ellenőrzése. A teljes gyűjtemény egyelőre belső munkafájlban érhető el, az ellenőrzött tételek már a könyvtár elektronikus katalógusában is láthatók, a kötetek azonban csak korlátozottan kölcsönözhetőek; belső kölcsönzéseként atyák, testvérek, a gimnáziumi tanárok számára lehetséges.

(R. Várkonyi Ágnes történész professzorasszony a pannonhalmi bencésekhez fűződő jó kapcsolata, barátsága okán a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárnak ajándékozta többezer kötetes szakkönyvtárát. A gyűjtemény 2016-ban került Pannonhalmára. 2017-ben a Pannonhalmi Főapátsági Gyűjtemények

(könyvtár-levéltár-múzeum) két szobában, reprezentatív és méltó helyet alakítottak ki a könyvek számára. A gyűjtemény kézikönyvtárként, kutatószobaként működik. Ezenkívül helyet ad rendhagyó óráknak, megbeszéléseknek, így a pannonhalmi gyűjtemények (könyvtár, levéltár, múzeum) és a kiállításokat, koncerteket és egyéb kulturális programokat szervező Kulturális Igazgatóság alkotta Kulturális Koordináció (KUKO) rendszeres egyeztetéseinek. A könyvtárban természetesen megtaláljuk R. Várkonyi Ágnes professzorasszony minden művét. A zömében történettudományi, de egyéb társadalomtudományi, pl. néprajzi, kultúrtörténeti tematikájú és szépirodalmi köteteket tartalmazó könyvtárat 2018 nyarán elkezdtük feldolgozni a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár elektronikus katalógusába, ezt a munkát 2019-ben folytattuk és befejeztük, munkafájlban. 2019-ben elkezdődött a leírások ellenőrzése is. A könyvtár elektronikus katalógusában már elérhetők az ellenőrzött tételek.)

4. Fejlesztés, eszközbeszerzés:

- Beszereztünk 2 db laptopot
- A könyvraktár – Alsó könyvtár, Hóman-bástya - szellőzőberendezésének korszerűsítése megtörtént saját forrásból: bruttó 2.730.500 Ft nettó 2.150.000 Ft + 580.500 Ft ÁFA

5. Állománygondozás, állományvédelem, restaurálás:

A. Állománygondozás:

2018-ban átalakítottunk egy raktárként funkcionáló irodát-szobát kutatószobává. Ide, illetve a reprográfiai szobába **helyeztük el** 2019-ben a **Musicotheca gyűjtemény muzeális állományát.**

2019-ben nagy mennyiségben (több száz) **dobozokat** készítettünk a **Benedictina gyűjtemény** (bencés kéziratok) **elhelyezésére.**

B. Állományvédelem:

2019-ben a klasszicista **teremkönyvtár összes** olyan **ablakán**, melyen keresztül a könyvgyűjteményt éri a fény, megtörtént az **UV-fóliázás** állományvédelmi szempontból.

C. Restaurálás:

2019-ben a következő **három művet tartalmazó kolligátum-kötetet restauráltattuk a Gerő Éva Alap** elnevezésű alapítvány **támogatásával:**

1. *Seneca, Lucius Annaeus: In hoc opere contenta, Ludus L. Annaei Senecae De morte Claudij Caesaris: nuper in Germania re[per]tus cum scholijs Beati Rhenani.*
2. *Synesius Cyrenensis: De laudibus Caluitij, Ioane Phrea Britanno interprete, cu scholijs Beati Rhenani.*
3. *Erasmi Roterodami: Moriae Encomium, cum commentariis Gerardi Listrij, trium linguarum periti*

A kötet kiadási adatai: [Basel] Basileae: [Froben, Johann] in Aedibus Ioannis Frobenii, [1515] mense martio anno M. D. XV.. - [116] fol. ; 4° (20 cm)

Jelzete: 123 I 11/1-3

A Náprághy Demeter könyvtárából származó könyv a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár rejtett kincsei közé tartozik. A kötetről a könyvtár honlapján itt olvashatunk: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-egy-kotet-napraghy-demeter-konyvtarabol>

(Mint ismeretes dr. Gerő Gyula 2015-ben alapítványt hozott létre lánya, Gerő Éva emlékére Gerő Éva Alap néven. Az alapítvány kezelője a Pannonhalmi Főapátság. Az alapítvány alaptőkéje 51 000 Euró, melyből évente egyelőre 300 000 Ft-ot oszt ki a kuratórium. A pályázati formában elnyerhető támogatás kedvezményezettje páros évben valamely magyarországi egyházi-felekezeti könyvtár, páratlan évben a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár. A támogatás restaurálásra (beleértve a kötetést is) és állományvédelmi eszközökre fordítható. A Gerő Éva Alapról az Egyházi Könyvtárak Egyesülete honlapján itt olvashatunk: <https://eke.hu/gero-eva-alap>)

6. Kulturális és szakmai tevékenység – programok, kiállítások, kiadványok, publikációk

A. Programok

- **Saját rendezvények, programok a könyvtárban:**

A klasszicista könyvtárterem egy jelentős rendezvénynek adott helyet:

Arcus Temporum XV.

Augusztus 23. és 25. között immár a XV. Arcus Temporum fesztivált szervezte meg a Pannonhalmi Főapátság. A fesztivál, melynek házigazdája idén Gálffi László volt, illeszkedett a pannonhalmi kulturális évadhoz, melynek hívó szava 2019-ben a CSEND volt.

A programról a fesztivál honlapján itt tájékozódhatunk:

<https://www.arcustemporum.com/>

Az idei fesztivál pillanatfelvételeit itt láthatjuk:

<https://pannonhalmifoapatsag.hu/a-csend-apro-csodai-koszonjuk/>

A négy lábon – spiritualitás, zene, irodalom, kiállítás (képzőművészet) – álló programsorozatból idén két koncertnek adott helyet a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár. A *VIVIER - MESSIAEN* koncerten a következő művek hangzottak el: Claude Vivier: Lonely Child, Olivier Messiaen: Poèmes pour Mi - Közreműködők: Ligeti Ensemble, Zemlényi Eszter, Ránki Fülöp és Rácz Zoltán). A *SOSZTAKOVICS-WEINBERG 100* „sétálókoncert” - a másik színhely a Boldogasszony-kápolna volt - első részében, a könyvtárteremben Sosztakovics XV. szimfóniájának kamara változata hangzott fel, a közreműködők: Homoki Gábor, Fenyő László, Csalog Gábor, Rácz Zoltán, Holló Aurél, Joó Szabolcs voltak.

- **Egyéb programok: csoportok fogadása, kirándulás:**

Európainak maradni. A könyvtárak szerepe és felelőssége...

2019. május 27. és 30. között *Európainak maradni. A könyvtárak szerepe és felelőssége Európa kulturális örökségének megőrzésében, elérhetővé tételében és közvetítésében* címmel szervezte meg Budapesten 48. Nemzetközi Munka- és Továbbképzési Kongresszusát az Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Ost-, Ostmittel- und Südosteuropaforschung (ABDOS) az MTA Könyvtár és Információs Központtal és a Südosteuropa-Gesellschafttal együttműködésben. A konferencia résztvevői **május 30-án Pannonhalmára kirándultak**. Az értő közönségnek a szokásos vezetésen túl könyvbemutatót szerveztünk a könyvtárban a kincseinkből.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/europainak->

Egykori Eötvös-kollégisták kirándulása Pannonhalmán

2019. **október 4-én** egykori Eötvös-kollégisták látogattak Pannonhalmára. A szokásos vezetésen (templom, kerengő) túl Dénesi Tamás levéltárigazgató a Pannonhalmi Főapátsági Levéltárban, Ásványi Ilona könyvtárigazgató a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban kalauzolta a látogatókat, bemutatót tartva a gyűjtemények kincseiből.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/egykori-eotvos-kollegistak-kirandulasa-pannonhalman>

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár, mint az Unique Pannonhalma exkluzív kulturális kalandtúra egyik állomása

A Pannonhalmi Főapátság 2019-ben új, high-end programot kínált a különlegességekre nyitott közönségnek. A UniqueHungary-val közösen kínált exkluzív kulturális és történeti élményre, kincskeresésre, csapatépítésre és kalandra elsősorban a cégek, intézmények felső vezetését várták. **Október 11-én** a program során a résztvevők a csapatvezetők kíséretében a Főapátság nagyközönség elől elzárt részeibe nyerhettek bepillantást. Pannonhalmi szerzetesektől és diákoktól soha, sehol nem hallott történeteket hallhattak a Főapátság történetéről és mindennapjairól. A magyar régmúlt tárgyi emlékei, kincsei elevenedtek meg előttük. A csapatok előtt sorra nyíltak meg a monostor elzárt belső tereinek titkai.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/pannonhalmi-foapatsagi-konyvtar-mint-az-unique-pannonhalma-exkluziv-kulturalis-kalandtura>

Könyvtár, ami összeköt – 2019

2019. **október 19-én** immár hagyományosan Pannonhalmára kirándultak a *Könyvtár, ami összeköt* ösztöndíj-program résztvevői, ahol megtekintették a Pannonhalmi Főapátság épületegyüttesét, kiemelten a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárat. A *Könyvtár, ami összeköt – Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése* ösztöndíj keretében az Országgyűlési Könyvtár 2019. szeptember 28. és október 26. között immár kilencedik alkalommal ismét nyolc határon túli és két magyarországi fiatal könyvtárost ösztöndíjasként, további hét budapesti intézmény munkatársát pedig delegáltként látott vendégül. A Magyarországon töltött egy hónap alatt a résztvevők lehetőséget kaptak, hogy különböző könyvtárakban változatos szakmai és más kötetlen kulturális programok segítségével tapasztalatokat cseréljenek, bővítsék tudásukat. A projekt célja, hogy erősítse a hazai és a határon túli könyvtárak közötti együttműködést.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/konyvtar-ami-osszekot-2019>

Múzeumok Őszi Fesztiválja 2019 - Padlástól a pincéig

A Pannonhalmi Főapátság 2019-ben is csatlakozott a *Múzeumok Őszi Fesztiválja* programsorozathoz, amelynek keretében változatos és különleges programokkal várták a látogatókat az őszi folyamán. Ezek egyike volt a *Padlástól a pincéig* program, melynek során a szűk csigalépcsőn megközelíthető, a tatárjárás idején negyven szerzetes számára menedéket adó, a pannonhalmi bazilika északi falához épített-tapasztott, Gyilokfolyót, (padlás) a nagyközönség számára máskor nem látogatható Káptalantermet, és a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár raktárát

(pince) kereshették fel az érdeklődők. **Október 11-én és 25-én** 10-13 fős csoportokban idegenvezetőkkel bejárhatták a klasszicista teremkönyvtár alatt meghúzódó „vadregényes”, labirintusszerű alsó könyvtárat és az ún. Hómanbástyában kialakított tömör raktárat. A „padlásról” a könyvtárterembe érő csapatot Ásványi Ilona fogadta, aki rendhagyó módon bemutatta a gyűjteményt, majd az elszánt érdeklődők útra keltek a raktár útvesztőiben és a várkörön keresztül hagyták el az épületegyüttest.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/muzeumok-oszi-fesztivalja-2019-padlastol-pinceig>

Az MKE Társadalomtudományi Szekció kirándulása Pannonhalmára

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Társadalomtudományi Szekciója kirándulást szervezett Pannonhalmára **november 23-án**. Ásványi Ilona vezetésével megtekintették a Főapátság nevezetességeit és egy bemutaton megismerhették a könyvtár kincseit. Nagy érdeklődéssel nézegették a kódex-fragmentumokat, néhány különösen érdekes ősnymtatványt és a kézirattár más értékeit.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/az-mke-tarsadalomtudomanyi-szekcio-kirandulasa-pannonhalmara>

Évzáró kirándulás Pannonhalmára

November 27-én a Kereskedelmi és Hitelbank munkatársai évzáró kiránduláson jártak Pannonhalmán. A szervezők a szokatlan esti időpontban - 18 órakor kezdődött a látogatás - nem a szokásos vezetést kérték, hanem egy különleges programot: csak a könyvtárat nézték meg, ahol a könyvtár kincseivel illusztrált könyvtörténeti bemutaton vehettek részt.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/evzaro-kirandulas-pannonhalmara>

Részvétel más intézmények-szervezetek rendezvényein:

Az **Egyházi Könyvtárak Egyesülése** (EKE) a magyarországi egyházi-felekezeti könyvtárak szakmai-érdekvédelmi szervezete. Az 1994-ben alakult, 2019-ben 25 születésnapját ünneplő egyesülésnek **szellemi központja** kezdetektől **Pannonhalma** volt. A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár adta az egyesülés első elnökét (Bánhegyi Miksa atya), majd tíz éven át Ásványi Ilona volt az egyesület titkára (1999-2004), elnöke (2004-2007), elnökségi tagja (2007-2009). 2016 júniusa óta ismét Ásványi Ilona az egyesület elnöke, akit 2019-ben ismét újraválasztott három évre az egyesület közgyűlése.

A Pannonhalmi Főapátsági **Könyvtár munkatársai folyamatosan részt vesznek különböző, a magyarországi egyházi-felekezeti könyvtárakat érintő programokban, projektekben, törekvéseken, rendszeresen publikálnak szakmai írásokat, előadásokat tartanak, szakmai munkacsoportok, kerekasztalok munkájába kapcsolódnak be.**

Törvények és jogszabályok című szakmai nap a Sapientián

Mindent szabad nekem, de nem minden használ. (1Kor 6, 12a) Törvények és jogszabályok címmel szervezett szakmai napot az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE), 2019. **február 19-én** Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán, melyen könyvtárunk is részt vett.

A programról – beszámoló, fotók, előadások – az EKE honlapján olvashatunk:

<https://eke.hu/hirek/torvenyek-jogszabalyok-szakmai-nap>

2019-ben 25 éves az Egyházi Könyvtárak Egyesülése

A születésnap ünnepséget 2019. **március 5-én** a PPKE JÁK Dísztermében tartotta a szervezet.

A születésnap ünnepségről hírt adott a Magyar Kurír és olvashatunk róla az Egyházi Könyvtárak Egyesülése honlapján is:

<https://www.magarkurir.hu/hirek/huszonot-eves-az-egyhazi-konyvtarak-egyesulese>

<https://www.eke.hu/hirek/25-eves-egyhazi-konyvtarak-egyesulese>

Kompetenciák és trendek. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) konferenciája az Országos Széchényi Könyvtárban

Immár negyedik alkalommal szervezett a könyvtárosi kompetenciák témában - idén *Kompetenciák és trendek* címmel - nemzetközi tudományos konferenciát az Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) **2019. április 3-án** az OSZK-ban. A szakmai napon előadott Ásványi Ilona, az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) elnöke, könyvtárunk igazgatója is.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/kompetenciak-es-trendek-magyar-konyvtarosok-egyesulete-mke-konferenciaja-az-orszag-oszchenyi>

EKE Szomszédolás az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem Könyvtárában...

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2019. **április 10-én** Szomszédolást szervezett az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem Könyvtárába. Délután a résztvevők a Dohány utcai Zsinagógát, a Zsidó Múzeumot és Levéltárat látogatták meg. A kiránduláson könyvtárunk is részt vett.

A programról beszámolót olvashatunk és fotókat láthatunk az EKE honlapján: <https://www.eke.hu/szomszedolas/szomszedolas-orszag-os-rabbikepzo-zsido-egyetem-konyvtaraban-2019-04-10>

Habent sua fata libelli III. Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése szakmai napja

Május 8-án az Egyházi Könyvtárak Egyesülése *Habent sua fata libelli III.* „régikönyves” szakmai napján jártunk az MTA Könyvtár és Információs Központban. Az idei szakmai napon a protestáns gyülekezeti és iskolai könyvtárakra fókuszáltak a szervezők, mely gyűjtemények igazi kincseket őriznek. Ezen kívül előadást hallottunk a Pécsi Miskönyvről, valamint a sárospataki római katolikus gyűjteményben és a budapesti Központi Piarista Könyvtárban folyó munkákról is.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/habent-sua-fata-libelli-iii-az-egyhazi-konyvtarak-egyesulese-szakmai-napja>

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése éves találkozója

Az idén 25. születésnapját ünneplő Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2019. **június 24. és 26.** között Esztergomban tartotta éves összejövetelét. A közgyűlés három évre az egyesület elnökévé újraválasztotta Ásványi Ilonát, a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatóját.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/beszamolo-az-egyhazi-konyvtarak-egyesulese-eke-2019-evi-osszejovetelerol>

A szombathelyi Alma Mater: Emlékek és kötődések – MKE-rendezvény

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) 2019. július 3-5-ig Székesfehérváron szervezte 51. vándorgyűlését, melynek címe *Hiteles hely - mindenhol, mindenkinek* volt. **Július 4-én** *A szombathelyi Alma Mater: Emlékek és kötődések* című szekcióülésen kerekasztal beszélgetés formájában dr. Téglási Ágnes MTA Könyvtár és Információs Központ nyugalmazott általános főigazgató-helyettese egykori szombathelyi oktatókkal és hallgatókkal, köztük Ásványi Ilonával beszélgetett.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/szombathelyi-alma-mater-emlekek-es-kotodesek>

EKE szakmai nap a teremtésvédelemről

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének (EKE) az Országos Könyvtári Napok 2019 projekthéthez kapcsolódó, a *teremtésvédelemmel* foglalkozó szakmai napját **október 2-án**, az MTA Könyvtárában rendezte meg az egyesület. Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése immár harmadik éve kapcsolódott az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ) által szervezett Országos Könyvtári Napok projekthéthez, melynek címe és témája 2019-ben *Könyvtárak az emberért – felelőségünk a Földért* volt. A tematikus hét ebben az évben Ferenc pápa Laudato si' kezdetű enciklikájához kapcsolódva a teremtésvédelem kérdésével foglalkozott. Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése *Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott (Ter 1,31a) Minden, mi él, Téged hirdet... a Teremtő dicsérete – a teremtés felelősége* címmel szervezte meg szakmai napját.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/az-egyhazi-konyvtarak-egyesulese-szakmai-napjan-jartunk>

Országos Katolikus Gyűjteményi Központ (OKGYK) - 50

Október 15-én az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ ünnepi megemlékezésre hívta egykori és jelenlegi munkatársait a magyarországi katolikus könyvtárak vezetőit, könyvtárosait. Előadást tartott Ásványi Ilona, a pannonhalmi könyvtár igazgatója is, aki 2000 és 2009 között könyvtári referensként dolgozott az OKGYK-ban.

Beszámoló a könyvtár honlapján: <https://konyvtar.osb.hu/hirek/orszagos-katolikus-gyujtemenyi-kozpont-okgyk-50>

Raktárberuházásokkal foglalkozó konferencia az OKGYK szervezésében

Örök otthon a Földön. Egyházi gyűjtemények építkezései címmel rendezett, raktárberuházásokkal foglalkozó konferenciát az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ (OKGYK) Vácott, 2019. **november 5-én**. Az előadások meghallgathatók az OKGYK honlapján:

<http://www.okgyk.hu/index.php?op=leveltar191105>

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/raktarberuhazasokkal-foglalkozo-konferencia-az-okgyk-szervezeseben>

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) szervezte Szomszédoláson jártunk

November 26-án részt vettünk az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) által szervezett Szomszédoláson. Ezúttal a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Könyvtárát, az OSZK Plakát és Kisnyomtatványtárát, majd az OSZK Könyvtártudományi Szakkönyvtárát látogattuk meg.

A programról beszámoló olvasható az EKE honlapján itt:
<https://eke.hu/hirek/szomszedolas-2019-november-26>

B. Kiállítások:

Concordia fratrum - apátválasztás Pannonhalmán Kiállítás a könyvtár klasszicista teremkönyvtárában 2018. március 21. és 2019. március 21. között.

(A pannonhalmi bencés közösség 2018 januárjában új főapátot választott. A könyvtárteremben, a Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeiből – levéltár, könyvtár, múzeum – válogatott kiállítás bemutatta az apátválasztás ezeréves történetét és az apát helyét a rendi közösségben.)

Tranquillus Deus tranquillat omnia - A csendes Isten mindent elcsendesít Kiállítás a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár klasszicista teremkönyvtárában 2019. március 21. és 2020. március 21. között

(A kiállítás a külső és belső csendre törekvő egyes hívő ember és közösségek megszentelt életének sajátosságait ismerteti. A spirituális út, melyet az önmagával és Istennel találkozni kívánó lélek bejár a lectio divinán (szent olvasmányok tanulmányozása) a magán és közösségi imádságon (zsolozsma), a lelkigyakorlaton, elmélkedésen (meditáció) át vezet a szemlélődésig (kontempláció), az isteni igazságokkal foglalkozó szótlán, csendes, inkább érzelmi, mint racionális lelkiállapotig. A kiállítás bemutatja azokat a kortárs „spirituális kísérőket” is, akik az „imádság iskolájában” jeles kísérői a kereső, útnak induló és már zarándokúton járó, hívő embernek.)

C. Kiadványok:

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár, a Pannonhalmi Főapátsági Levéltár, a Pannonhalmi Főapátsági Múzeum – együtt: a Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményei - 2013-ban együtt indították útjára és jelentették meg először a gyűjtemények évkönyvét, melynek 2. kötete 2014-ben jelent meg, a 3. kötet (2015.) 2016-ban, a 4. (2016) és az 5. (2017) kötet 2017-ben, 6. (2018) kötet 2019-ben a 7. (2019) kötet 2020 elején.

Collectanea Sancti Martini. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője VI.: / szerk.: Dénesi Tamás, angol nyelvű összefoglalók: Tóta Péter Benedek, és Somorjai Ádám OSB.- Pannonhalma: Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményei, 2018.- 365 p.

A VI. kötetben olvasható: *Fehrentheil Henriette: A Salzburgi Missale Pannonhalmán őrzött 1492-es példányának restaurálása* című írása.

Collectanea Sancti Martini. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője VII.: / szerk.: Dénesi Tamás, angol nyelvű összefoglalók: Tóta Péter Benedek, és Bakos Gergely OSB.- Pannonhalma: Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményei, 2019.- 233 p.

A VII. kötetben olvasható: *Schmelzer-Pohánka Éva: A Pécsi Miskönyv második kiadásának pannonhalmi példánya* című írása.

D. Kezdeményezések, fórumok a könyvtári gyűjtemény vagy annak egyes kincsei bemutatására:

Orientalisták az OSZK-ban- Egy Háfiz-kézirat a pannonhalmi könyvtárban -

Az „Orientalisták az OSZK-ban” előadássorozat negyedik évadában 2019. április 10-én Jeremiás Éva iranista, az ELTE professzor emeritusa egy Pannonhalmán felfedezett rejtélyes perzsa kézirat kutatását mutatta be az OSZK-ban

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/egy-hafiz-kezirat-pannonhalmi-foapatsagi-konyvtarban-orientalistak-az-oszk-ban>

Folytattuk, élénkítettük a könyvtár honlapján a Rejtett kincseink... rovatot, melyben a könyvtár különleges köteteit, dokumentumait mutatjuk be.

2018.

Rejtett kincseink...

... az anonim műként nyilvántartott könyvecske egyetlen teljes példánya Pannonhalmán található, ritkaság...

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-az-anonim-mukent-nyilvantartott-konyvecske-egyetlen-teljes-peldanya>

... kora újkori zoológiai könyvek a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-kora-ujkori-zoologiai-konyvek-pannonhalmi-foapatsagi-konyvtarban>

... egy újabb érdekes libellus gradualis: Georgius Pray Poema de institutione ac venatu falcorum libris IV comprehensum (Költemény a solymászatról négy könyvben) című műve
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-egy-ujabb-erdekes-libellus-gradualis-georgius-pray-poema-de-institutione-ac>

... egy kötet W.A. Mozart első patrónusának, III. Sigismund, Christoph von Schrattenbach salzburgi hercegérseknek a könyvtárából

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-egy-kotet-w-mozart-első-patronusanak-iii-sigismund-christoph-von>

2019

... egy kötet Náprághy Demeter könyvtárából

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-egy-kotet-napraghy-demeter-konyvtarabol>

... a Pécsi Miskönyv

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-pecsi-misekonyv>

... Széchenyi István Hitel című munkájának a „Sopronyi Katolika Gimnasiunak” ajánlott példánya

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-szechenyi-istvan-hitel-cimu-munkajanak-sopronyi-katolika-gymnasiumnak>

... Kazinczy Ferenc bejegyzése Sylvester János Új Testamentumában

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-kazinczy-ferenc-bejegyzese-sylvester-janos-uj-testamentumaban>

... az Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga kezdetű Szent Istvánról szóló ének
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-az-ah-hol-vagy-magyarok-tundoklo-csillaga-kezdetu-szent-istvanrol-szolo-enek>

... a Boldogasszony, Anyánk himnuszunk
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-boldogasszony-anyank-himnuszunk>

... dietetikai mű a 9-10. századból
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-dietetikai-mu-9-10-szazadbol>

... evangeliarium töredék a 9. századból
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-evangeliarium-toredek-9-szazadbol>

... a Salzburgi Missale 1492. évi nürnbergi kiadása, a 15. század egyik legszebb könyve
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-salzburgi-missale-1492-evi-nurnbergi-kiadasa-15-szazad-egyik-legszebb-konyve>

... a világon egyedül a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban őrzött pápai kancellária szabályzat 1495-ből
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-vilagon-egyedul-pannonhalmi-foapatsagi-konyvtarban-orzott-papai-kancellaria>

... korabeli (1831) tudósítás az újonnan épült Pannonhalmi Főapátság klasszicista könyvtáráról
<https://konyvtar.osb.hu/hirek/rejtett-kincseink-korabeli-1831-tudositas-az-ujonnan-epult-pannonhalmi-foapatsag-klasszicista>

E. A könyvtár munkatársainak publikációi:

Ásványi Ilona:

25 ÉVES AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE, A MAGYAR EGYHÁZI-FELEKEZETI KÖNYVTÁRAK ÖKUMENIKUS SZELLEMISSÉGŰ SZAKMAI SZERVEZETE

in: 25 éves az Egyházi Könyvtárak Egyesülése. Egyházi Könyvtárak Egyesülése Jubileumi Konferencia (h.n.): Egyházi Könyvtárak Egyesülése, 2019 22-29

IN MEMORIAM: BÁNHEGYI B. MIKSA OSB, AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE ELSŐ ELNÖKE

in: 25 éves az Egyházi Könyvtárak Egyesülése. Egyházi Könyvtárak Egyesülése Jubileumi Konferencia (h.n.): Egyházi Könyvtárak Egyesülése, 2019 50-54

...FÉRFINAK ÉS NŐNEK TEREMTETTE...(Ter 1,27b) KÖNYVTÁROSNŐK ÉS KÖNYVTÁROSOK (!) EGYHÁZI KÖNYVTÁRAKBAN

in: *Tudományos és Műszaki Tájékoztató* 66 (2019/7-8) 430-440

A BARÁT AZ AZ EMBER, AKI NEM MOND FELETTED ÍTÉLETET. TÚNÓDÉSEK BAARÁTSÁGRÓL-SZERETETRŐL... AVAGY ARRÓL BESZÉLÜNK, AMIT TUDUNK...

in: *Életünk* (57) (2019/1) 1-9

EGYHÁZI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI MODELL Az *Európai kultúra – nemzeti örökség* címmel szervezett Magyar Könyvtárosok VIII. Világtalálkozóján elmondott előadás rövidített változata

in: *Magyar Könyvtárosok VIII. Világtalálkozója Budapest, 2018. november 6-7.* Budapest: Könyvtári Intézet, 2019 19-21

„MINDENT SZABAD NEKEM, DE NEM MINDEN HASZNÁL.” TÖRVÉNYEK ÉS JOGSZABÁLYOK. TUDÓSÍTÁS AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE SZAKMAI NAPJÁRÓL

in: *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* 28 (2019/2) 24-29

A SZÜKSÉGES DOLGOKBAN LEGYEN EGYSÉG, A KÉTESEKBEN SZABADSÁG, MINDENBEN PEDIG SZERETET. 25 ÉVES AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE

in: *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* 28 (2019/3) 43-50

25 ÉVES AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE

in: *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás* 66 (2019/4) 224-229

25 ÉVES AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE

in: *Könyvtárvilág* 7 (2019/2)

<https://mke.info.hu/konyvtarvilag/2019/04/25-eves-az-egyhazi-konyvtarak-egyesulese/5631/>

7. Egyéb

Jótekonysági könyvvásár

Mint a legtöbb könyvtár, mi is raktározási gondokkal küzdünk, ezért kevés kivételtől eltekintve - pl. dedikált kötetek -, minden könyvből csak egy-egy példányt őrzünk meg az utókor számára. A gyarapítás nemcsak vásárlás útján történik, hanem sok könyvet kapunk ajándékba, ugyancsak sok dokumentum kerül be a könyvtárba egy-egy hagyaték részeként. Azokat a köteteket, melyekből van már egy példányunk, illetve amelyek nem tartoznak a gyűjtőkörünkbe, csereként felajánljuk más könyvtáraknak, illetve értékesítjük.

2019 tavaszán a könyvtár folyosóján elkezdtük a könyvtár fölöspéldányainak értékesítését, az ebből származó bevétel a könyvtár költségvetésébe került.

Augusztus elejétől a kulturális terület – könyvtár, levéltár, múzeum, Kulturális Iroda – összefogásaként elindítottunk egy adománygyűjtő akciót a főmonostori kiállítóter kijáratánál, a turistaútvonal végén is. Szeptembertől a turistafogadó épületben is árusítottunk duplumkönyveket.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/adomanygyujto-akcio-konyvarusitas-pannonhalmi-foapatsagi-konyvtar-duplumaibol>

Örömmel jelentjük, hogy augusztus 1. és október 31. között a könyvtár többpéldányainak kiárusításából 400.000 Ft-ot sikerült összegyűjtenünk. Ebből a Szent Márton napi ünnepi ebéden 200.000 Ft-ot a Pannonhalmi Gyümölcsoltó Boldogasszony Plébániának adtunk át a Szent Márton asztala program részére, mely melegítkezést biztosít Pannonhalma városban a rászorulóknak. A másik 200.000 Ft-ból a Pannonhalmi Bencés Gimnázium diákját-diákjait támogattuk.

Beszámoló a könyvtár honlapján:

<https://konyvtar.osb.hu/hirek/adomanygyujto-akcionk-zarasa-szent-marton-unnepen>

TERVEINK 2020-ra

1. Személyi kérdések:

- Keresünk egy új főállású munkatársat.
- Vállalkozási szerződéssel egy munkatársat foglalkoztatunk hat hónapon át, feladata: katalogizálás – Németh Katalin- KATATÁR Könyvtári és Ügyviteli Adatfeldolgozó Kft.
- Megbízási szerződéssel két főt foglalkoztatunk, hat hónapon keresztül: Birkásné Vincze Rita feladata: katalogizálás, Sasváryné Szepesi Zsuzsa feladata: a Musicotheca adatbázis ellenőrzése

2. Gyűjtemény-gondozás, állományrendezés:

- **MTK** - kurrens feldolgozásának folytatása
- **R. Várkonyi Ágnes Könyvtár** - katalógustételek ellenőrzése
- **Musicotheca** - az adatbázis ellenőrzése zenei könyvtáros szakember segítségével
- **A katalogizálás felgyorsítása** – Samodai Éva kolléganő alapvető napi feladata a katalogizálás
- **Kódexeink feldolgozásának elkezdése az MTA-OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport** - Fragmenta Codicum Műhely munkacsoport-vezetője dr. Madas Edit és dr. Sarbak Gábor segítségével
- **Antikváink** számbavétele régikönyves könyvtárszakos hallgatók segítségével
- **A digitalizálás:** az „ad hoc” munka helyett folyamatos, szisztematikus digitalizálás – Nagy Balázs kolléga elkezdte a Jesuitica gyűjtemény teljes digitalizálását

Gyűjteménygondozás (raktározás, állományvédelem, restaurálás):

- Pályázati támogatás (**NKA**) segítségével a **Musicotheca fizikai elrendezése-tárolása biztosítása savmentes palliumokban, dobozokban – 1.000.000 Ft** támogatást nyertünk erre a célra
- Pályázati támogatás (NKA) segítségével 6 ősnymtatvány és 1 ősnymtatvány és korai antikvákat tartalmazó kolligátum kötet, összesen **7 könyv egyedi restaurálása – 2.300.000 Ft** támogatást nyertünk erre a célra a megpályázott 2.732.400 Ft-ból
- Rendkívüli pályázati támogatás (EMMI) segítségével 1db antikva, 1db antikva kolligátum, 2 db 17. századi kötet: Náprághy Demeter könyvtárából, Nádasdy Musoleum, összesen **4 kötet egyedi restaurálása – 2.375.000 Ft-ra** kaptunk ígéretet erre a célja.

Egyéb infrastrukturális beruházás:

- A három könyvtári iroda felújítása

Könyvkiadás:

- 2020-ban jelenik meg reményeink szerint a gyűjteményi évkönyv (**Collantanea Sancti Martini. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője**) következő, VIII. kötete

Előadások:

Felkérésre továbbra is szívesen tartunk szakmai előadásokat

Egyéb szakmai programok – rendhagyó szakmai vezetés és könyvtári óra:

Vállaljuk szakmai csoportok vezetését – könyvtárosok, könyvbarátok, érdeklődők és rendhagyó irodalom, történelem, valamint könyvtári órát is.

Publikálás:

Lehetőség szerint **továbbra is publikáljuk kutatómunkánk eredményeit.**

Rendezvények - Továbbképzés:

Lehetőség szerint továbbra is bekapcsolódunk a különböző egyházi és világi szakmai szervezetek munkájába, részt veszünk különböző szakmai rendezvényeken.

2020. június 22-24.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése, EKE, az Egyházi Muzeológusok Egyesülete, EME, és a Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesülete, MELTE közös találkozója lesz Pannonhalmán

A magyar egyházi könyvtárosokat, levéltárosokat és muzeológusokat összefogó országos szakmai szervezetek közös találkozójának témái 2020-ban, Pannonhalmán a vallási és kulturális turizmus, látogatóközpontok működése és a levéltár-múzeum-könyvtár történelmi tradíciókon alapuló együttműködése napjainkban.

Kiállítás:

Anyagunkat, kincseinket 2019-ben is **készséggel adjuk kölcsön** más múzeumoknak kiállításra, ill. Pannonhalmán az Apátság kiállítótermében és a muzeális könyvtártermében is szervezünk kiállításokat.

A **2020. évi pannonhalmi kulturális évad hívószava a Vendégség** a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz is kapcsolódva. A főapátsági kiállítások e téma köré rendeződnek.

A klasszicista teremkönyvtárban 2020. március 21. és 2021. március 21. között :

Adoro te devote... címmel rendezünk kiállítást.

A kiállítás muzeális dokumentumok segítségével felidézi az Eucharisztia ószövetségi előképeit, bemutatja az utolsó vacsora eseményeit és az Oltáriszentség tiszteletének megnyilvánulásait különböző korokban. E tisztelet során a hívő ember sajátos utat jár be a termékeny egyedülleten, csenden, imádságon át a titokzatos Jelenlét áhítatos távolságtartó imádsától a vendégségig, melyben maga az Úr a vendéglátó.

Pannonhalma, 2020. január 22.

Ásványi Ilona
igazgató